

O autorze

Clive Staples Lewis był pisarzem, filozofem i teologiem. Urodził się w Belfaście (Irlandia) 29 listopada 1898 roku. Wcześniej stracił matkę. Jako dziewiętnastolatek brał udział w I wojnie światowej. Studiował na uniwersytecie oksfordzkim. Był wyróżniającym się studentem, potem należał do grona wykładowców tej starej angielskiej uczelni, w końcu został profesorem Cambridge, drugiego starego i sławnego uniwersytetu w Anglii.

C. S. Lewis znany jest przede wszystkim jako autor cyklu utworów pt. *Opowieści z Narnii*. Należą do niego następujące historie:

- *Lew, Czarownica i stara szafa,*
- *Księżę Kaspian,*
- *Podróż „Wędrowca do Świtu”,*
- *Srebrne krzesło,*
- *Koń i jego chłopiec,*
- *Siostrzeniec czarodzieja,*
- *Ostatnia bitwa.*

Autor tworzył je w latach 1950-1955. Polski przekład ukazał się po trzydziestu latach, a zawdzięczamy go Andrzejowi Polkowskiemu, późniejszemu tłumaczowi *Harry’ego Pottera*.

Uniwersyteckim kolegą i przyjacielem C. S. Lewisa był J. R. R. Tolkien, profesor filologii germań-

Geneza

skiej w Oksfordzie, autor *Hobbity* oraz *Władcy Pierścieni*.

C. S. Lewis **zmarł 22 listopada 1963 roku.**

W Belfaście wzniesiono mu pomnik, który przedstawia mężczyznę przed uchylonymi drzwiami starej szafy. Czytelnicy *Opowieści z Narnii* zapewne uśmiechają się teraz ze wzruszeniem i sympatią.

Geneza

Rąbka tajemnicy na temat okoliczności powstania utworu pt. *Lew, Czarownica i stara szafa* uchyła uroczą dedykacją do książki: **Do Lucy Barfield. Lucy to córka przyjaciela C. S. Lewisa.** Pisarz był jej ojcem chrzestnym. W tej dedykacji wyznaje:

Napisałem tę opowieść dla ciebie, ale kiedy zaczynałem ją pisać, nie zdawałem sobie sprawy, że dziewczynki rosną szybciej niż książki. W rezultacie jesteś już za stara na bajki, a kiedy tę książkę wydrukują i oprawią, będziesz jeszcze starsza. Pewnego dnia będziesz jednak dostatecznie stara, aby znowu do bajek wrócić.

Trzeba tu jeszcze przytoczyć pewną wypowiedź C. S. Lewisa, która rzuca światło na głębsze odczytanie całego cyklu *Opowieści z Narnii*:

Pisząc [Opowieści z Narnii], próbowałem sobie wyobrazić, jak by to było, gdyby naprawdę istniała taka kraina jak Narnia i gdyby Syn Boży stał się w niej Lwem, tak jak w naszych czasach stał się człowiekiem.

Plan wydarzeń

1. Przyjazd dzieci z Londynu na prowincję.
2. Poznawanie starego domu.
3. Wejście Łucji do szafy.
4. Odkrycie innego świata.
5. Spotkanie z faunem Tumnusem – mieszkańcem krainy zwanej Narnią.
6. Podwieczorek w domu fauna.
7. Płacz Tumnusa i przyznanie się do służby u Białej Czarownicy.
8. Powrót Łucji do domu i opowiadanie o Narnii.
9. Niedowierzenie rodzeństwa.
10. Szyderstwa Edmunda i śledzenie Łucji.
11. Edmund w Narnii.
12. Omamienie chłopca przez Białą Czarownicę.
13. Nieuczciwy postępek Edmunda.
14. Stanowisko Profesora wobec opowieści Łucji.
15. Czworo dzieci w Narnii.

Plan wydarzeń

16. W zniszczonej pieczarze Tumnusa.
17. Za drozdem w głąb lasu na ratunek faunowi.
18. Nowi sprzymierzeńcy – państwo Bobrowie.
19. Decyzja Edmunda o wymknięciu się do Białej Czarownicy.
20. Wieść o powrocie Aslana do Narnii.
21. Rodzeństwo i narnijska przepowiednia.
22. Odkrycie przez dzieci zdrady brata.
23. Spotkanie Edmunda ze złą królową i przekazanie jej wiadomości o Aslanie.
24. Ucieczka Piotra, dziewcząt i Bobrów z chaty.
25. Święty Mikołaj w Narnii – radość i prezenty.
26. Trudna podróż Edmunda u boku Białej Czarownicy.
27. Wiosna w Narnii – znakiem powrotu Aslana.
28. Zuzanna, Piotr i Łucja przed obliczem władcy.
29. Prośba o ratowanie Edmunda.
30. Atak wilka Maugrima na Zuzannę.
31. Zwycięstwo Piotra nad drapieżką.
32. Edmund przeznaczony przez Czarownicę na śmierć.
33. Uwolnienie chłopca przez centaury i jedno-rożca.
34. Edmund przed obliczem Aslana.

35. Pojednanie rodzeństwa.
36. Biała Czarownica w obozie Aslana – żądanie złej królowej.
37. Ocalenie Edmunda.
38. Przygotowania do wielkiej bitwy.
39. W drodze do Kamiennego Stołu.
40. Poniżanie Aslana przez zgraję Białej Czarownicy.
41. Triumf Czarownicy – śmierć Aslana.
42. Świt i powrót Aslana do życia.
43. Do zamku Czarownicy.
44. Ożywienie kamiennych posągów.
45. Powrót na pole bitwy.
46. Szarża Aslana i jego towarzyszy na wroga.
47. Śmierć Białej Czarownicy.
48. Edmund ciężko ranny.
49. Rola Łucji i Aslana w ratowaniu rannych i ożywianiu skamieniałych.
50. Koronacja w Ker-Paravelu i wielki bal.
51. Mądre rządy Piotra, Zuzanny, Edmunda i Łucji w Narnii.
52. Polowanie na Białego Jelenia.
53. Wyjście z Narnii.

Streszczenie

Rozdział I

Łucja zagłada do szafy

Trwała II wojna światowa. Nad Londyn przylatywały samoloty wroga i bombardowały miasto. Życie mieszkańców było stale zagrożone. Dlatego **rodzeństwo: Piotr, Zuzanna, Edward i Łucja** zostało wysłane na wieś do wielkiego domu

CZAS AKCJI

pewnego starego Profesora, który żył w głębi kraju, [...] dziesięć mil od najbliższej stacji kolejowej i dwie mile od najbliższej poczty (s. 9).

Przy pierwszym spotkaniu Profesor wydał się małym przybyszom dziwaczny, potem szybko go polubiły.

Dzieciom przydzielono dwie sypialnie i pokój, miały też radio i wiele książek (w powszechnym użyciu nie było jeszcze telewizorów i komputerów). Szybko odgadły, że czeka je wiele swobody. Nęciła je piękna okolica i planowały wspaniałe wyprawy.

WAKACYJNE PLANY

Od jutra rozpoczynamy badanie okolicy. W takim miejscu można znaleźć rzeczy, o jakich wam się nie śniło. Widzieliście te góry

w pobliżu? A te lasy? Tu mogą być orły. Mogą być jelenie (s. 11).

Jednak pierwszy ranek w nowym domu powitał je ulewnym deszczem. Dzieci musiały zmienić plany, **postanowiły zatem zwiedzić nową siedzibę.**

Dom był pełen zakamarków i niespodzianek, wielki, z rodzaju tych wielkich domów, co to zdają się nigdy nie mieć końca (s. 12).

DOM

Piotr, Zuzanna, Edmund i Łucja mijali kolejne pokoje, aż **znaleźli się w prawie pustym pomieszczeniu, gdzie stała tylko stara szafa.** Wszyscy oprócz Łucji zlekceważyli ten mebel i powędrowali dalej, a **mała dziewczynka postanowiła sprawdzić, czy można uchylić drzwi szafy.** Kiedy się to udało, **weszła do środka.** Wtuliła głowę w wiszące tam futra, ręce wyciągnęła przed siebie, aby nie uderzyć się o tylną ścianę. Szła i szła, aż poczuła pod stopami coś miękkiego i zimnego, a w oddali zamajaczyło jakieś światło. Okazało się, że otacza ją ośnieżony las, w którym

ŁUCJA WCHODZI DO NARNII

znajduje się latarnia. Nagle w pobliżu ukazała się jakaś dziwna istota pod parasolem. Była nieco wyższa od Łucji, nosiła czerwony szalik, miała miłą twarz, różki, ogon i kopytka. Trzymała kilka paczek, które upuściła na widok Łucji.

FAUN TUMNUS

Co Łucja tam zobaczyła

Dziewczynka nie odczuwała strachu i grzecznie przywitała nieznanego. Potoczyła się rozmowa. Mała **dowiedziała się, że spotkała faunę Tumnusa i znalazła się w Narnii**, krainie, gdzie od dawna panuje tylko zima. Tumnus namówił Łucję na smaczny podwieczorek. W mieszkaniu fauna płonął ogień na kominku, było przytulnie, a podwieczorek okazał się wyborny. Kiedy dziewczynka zapragnęła jednak powrócić do domu, Tumnus wyznał jej, że jest złym faunem, który porywa dzieci dla Białej Czarownicy.

PUŁAPKA W DOMU FAUNA

To przecież ona panuje nad całą Narnią. To ona sprawia, że zawsze jest zima, choć nigdy nie ma Bożego Narodzenia [...] (s. 24).

Otrzymałem rozkaz od Białej Czarownicy, aby schwytać i oddać w jej ręce każdego Syna Adama i każdą Córkę Ewy, których kiedykolwiek spotkam w lesie. A ty jesteś pierwszą Córką Ewy, jaką spotykam. Robiłem wszystko, żebyś się ze mną zaprzyjaźniła (s. 25-26).

Łucja słuchała zdumiona, a faun **plakał z żalu i wstydu**. Bał się także Czarownicy, która srogo karała za nieposłuszeństwo. Dziewczynka pocieszała go, poratowała chusteczką, ale stanowczo zażądała,